

ויהי ביום השמיני

א.

ואח"כ באה המדרגה היותר גבוהה של בחי' שמיני, שמיני עצרת, שהיא מדרגת קדושה עילאית יותר. וכן בחג הפסח יש שבעת ימים, והיום השמיני הוא חג השבועות שהוא קדש קדשים בחי' שמיני כמש"כ הרמב"ן (ויקרא כג, לו). וכמ"כ חג השבועות הוא שמיני לשבע שבתות תמימות תהינה של ספירת העומר.

והנה גם בש"ק יש מדרגת שמיני, כדאיתא בבית אברהם דבש"ק יש ב' בחי', בחי' שביעי, ובחי' שבת שהיא במדרגת שמיני. והוא כמו שמצינו שעד יציאת מצרים לא נזכר כלל בתורה התואר שבת אלא יום השביעי, כדכ' ויכל א' ביום השביעי, וישבות ביום השביעי, ויברך א' את יום השביעי, כי רק ביציאת מצרים כאשר נהיו ישראל לעם הנבחר ניתנה בחי' שבת. כמאחז"ל (שבת י:) מתנה טובה יש לי בבית גנוזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל וכו', והיינו שבחי' שביעי כבר היתה גם עד כה, ועתה ניתנה להם המתנה של שבת. ואם בחי' שביעי יש לה עוד שייכות לעוה"ז, שבמדה שיהודי עמל בכל השבוע כך הוא מרגיש את בחי' שביעי בש"ק, אבל בחי' שבת אין לה כל שייכות לעוה"ז, והיא בבחי' שמיני לעילא מכל דרגין. ועפ"ז פ"י מרן זי"ע, כל מקדש שביעי כראוי לו, בחי' שביעי היא רק כראוי לו, לפי ערך עבודתו בששת ימי המעשה, ואילו כל שומר שבת שכרו הרבה מאד, כי שבת היא בבחי' שמיני לעילא מכל דרגין ולכך גם שכרו הרבה מאד. ובחי' זו של שבת היא האות בין קוב"ה וישראל, כמד"כ (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם. וע"ז אמרו חז"ל (שבת קיח:) כל השומר שבת כהלכתה אפילו עבד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, לא אמרו השומר שביעי אלא השומר שבת, שרק על בחי' שבת נאמר ענין זה, שע"י שמגיע למדרגת שבת שהיא למעלה מזה העולם ולמעלה מעולם החטא, ועי"ז שמתעלה לגמרי מהעולם שחטא בו, מוחלין על כל עוונותיו.

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו. ענין הקמת המשכן ביום השמיני, לאחר כל שבעת ימי המילואים בהם הקימו ופירקו בכל יום את המשכן (תנחומא פקודי יא), ורק אחרי זה ביום השמיני הוקם המשכן, שהיתה לו תקומה, הוא כדאיתא בלקוטי תורה מהגה"ק ר' חיים ויטל ז"ל, ששבעת ימי המילואים הם כנגד ז' מלכים שמתו, והיום השמיני הוא כנגד המלך השמיני מלך הדר, בו כבר לא נזכרה מיתה, כי בחי' שמיני היא התחלת התיקון. ומרן אדמו"ר בב"א זי"ע אמר על ויהי ביום השמיני, שענין שמיני הוא שמתנער לגמרי מהעוה"ז, דשמיני הוא למעלה משבעת ימי הבנין, היינו למעלה מכל עניני עוה"ז, והוא גבול הקדושה. ע"כ בכל שבעת ימי המילואים היה משה מקים את המשכן ומפרקו ורק ביום השמיני הוקם המשכן ועמד, כי יום השמיני הוא גבול הקדושה בבחי' המלך השמיני.

ועפ"ז י"ל מה דכתיב להלן אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים וגו' וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ולכאורה מה ענין מצות מילה לפרשה, והיה צ"ל רק שביום השמיני תטהר, אלא הב"י שבכל שבעת הימים עדיין לא הגיעה בחי' שמיני ולא נכנס לגבול הקדושה, ע"כ אין יכולה להיות בהם מצות מילה. רק ביום השמיני שענינו מה שמתנער מן העוה"ז, והוא בחי' גבול הקדושה, אז ימול בשר ערלתו שבו מקבל את הנשמה של קדושה. וכן מצינו בפרשת טהרת מצורע שטהרתו ביום השמיני, כמד"כ ביום השמיני לטהרתו, כי הטהרה תיתכן רק ביום השמיני שהוא למעלה מכל עניני עוה"ז, בבחי' המלך השמיני שהוא גבול הקדושה והתחלת התיקון.

וכמו שבסור מרע יש בחי' שמיני שהיא גבול הקדושה, כך גם בעשה טוב, יש טוב בבחי' שביעי ויש למעלה מזה דרגת הטוב בבחי' שמיני. וכמו שמצינו במועדים, שבחג הסוכות יש שבעת ימים,

ובזה יש לפרש מד"כ שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום. שקשה שהרי שבע שבתות הם רק מ"ט יום, וכן מדוע כתיב שבע שבתות ולא שבועות כדכ' בפר' ראה (דברים טז) שבעה שבועות תספר לך ועשית חג שבועות. אלא דהפסוק איירי בהכנה לקראת קבלת התורה, ועל זה אומר תספרו חמישים יום, שזו ההכנה ליום החמישים יום קבלת התורה שהוא בבחי' שמיני. וכדי להגיע לדרגה כזו של קדש קדשים של חג השבועות וקבלת התורה בבחי' שער החמישים, צריכים הכנה של שבע שבתות תמימות, לא די לזה בשבעה שבועות, אלא צריכים שבע שבתות, שההכנה לקדושה הגבוהה כ"כ של קבלת התורה היא דרגת שמיני, צריכה להיות בבחי' שבתות מעין בחי' שמיני, להשיג התכלית של לטהרנו מקליפותנו ומטומאותנו ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה, בכדי שיוכלו להגיע למדרגה הגבוהה כ"כ של קבלת התורה. ומרן אדמו"ר בב"א זי"ע אמר, שבע שבתות תמימות תהיינה, לכל הפחות השבתות תהיינה תמימות, קדש לה' בשלמותן, כי עיקר ההכנה ליום החמישים היא שבע השבתות ולכן צריך שתהיינה תמימות. ורק בפסוק שבע שבתות תמימות תהיינה נאמר תספרו חמישים יום ולא בפסוק שבעה שבועות תספר לך, לרמז ששבע השבתות תפקידן לקראת יום החמישים, שזו עיקר העבודה של ימי הספירה, ההכנה להגיע ליום החמישים שהוא בדרגת שמיני.

ב.

עוד יש לבאר ענין תנוכת המזבח ביום השמיני, ובהקדם מה שיש עוד להבין, כמו שהקשו חז"ל מדוע כתוב ויהי ביום השמיני בלשון צער, והלוא אותו היום היתה שמחה לפני הקב"ה כיום בריאת שמים וארץ (מגילה י:), ומה ענין צער ביום השמחה הגדולה ביותר. עוד הקשו המפרשים באמור להלן ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה',

באיזה עשיה איירי כאן שעליה אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו.

ובי' הענין, כדאי' בתורת אבות בשם מרן בעל יסה"ע זי"ע, דביום השמיני מרומז למדת התשובה שהיא למעלה מהז' מדות, כידוע שהמדה השמינית בינה מרמזת לתשובה (זוח"ג-קכב.). וי"ל שעל מדה זו של תשובה נאמר ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, היינו הדבר הזה שעשיתם בשבעת ימי המלוואים אותו תעשו גם להבא, ע"ד שבכל יום משבעת ימי המלוואים היו מקימים את המשכן וחוזרים ומפרקים אותו, ולחד מ"ד היו מקימים את המשכן ומפרקים אותו ג"פ בכל יום משבעת ימי המלוואים. וענינו ע"ד העבודה, שמרומז בזה דרך תשובה, שיהודי משקיע כ"כ הרבה כחות כדי לבנות את המשכן שלו שיהיה ראוי להשראת השכינה, ויש שאחרי כל זה נכשל ושוב מפורק משכנו, הרי תפקידו לשוב ולחזק את עצמו ולחזור ולהקים את משכן ביתו הרוחני. וגם אם אח"כ שוב נתפרק יחזור ויבנהו. וזה הדבר אשר צוה ה' תעשו, להגיע ליום השמיני מדת התשובה, צריך לעשות את הדבר הזה אשר צוה ה', להתנהג תמיד על דרך שבעת ימי המלוואים, שבכל עת שיהודי נפל ונתמוטט עליו עולמו הרוחני והוא בבחי' פירוק המשכן יקימו מחדש, ואף אם כבר עשה תשובה כמה וכמה פעמים וחזר ונכשל, אל יפול ברוחו ויתרפה, אלא יתחזק וישוב לבנות את עצמו, ועי"ז וירא אליכם כבוד ה', שתזכו להשראת השכינה. וזה מרומז גם במה שלדעה שבכל יום ג"פ הקימו ופירקו את המשכן, וכבר כתב החת"ס שאף בשבת עשו כן, הרי בס"ה הקימוהו כ"א פעמים שהוא בגימ' שם אהי"ה, שם התשובה, שענינו שיהודי מקבל ע"ע בכל פעם שמעכשיו אהי"ה אחר.

ולכך נאמר ויהי ביום השמיני בלשון צער, משום שיסוד התשובה הוא הכרת החטא, להרגיש את גודל הפגם, וכי חייו אינם חיים אחר שחטא, וזה היסוד עליו נבנית עולמה של תשובה. וזה מרומז בויהי לשון צער, שהדרך לתשובה היא הצער והכאב על שחטא. וכל הקמת המשכן היתה ע"י הבושה, כמו שכתב הגה"ק רח"ו זי"ע בפ"י מה שאמר משה